

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ“ С. НОВГРАД

УТВЪРДИЛ
ВИОЛЕТА АНГЕЛОВА
ДИРЕКТОР
НА ОУ „АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ“
С.НОВГРАД

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2021/2022г.

*Приета на заседание на Педагогическия съвет на 14.09.2020г., съгласувана с
Обществения съвет на заседание на 14.09.2020г. и утвърдена със Заповед на
директора №01- 340 /14.09.2021г.*

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с ученици от Основно училище „Алеко Константинов“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички ученици, които имат необходимост от такива в Основно училище «Алеко Константинов», съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в училището са ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в Основно училище „Алеко Константинов“ за координатор е определена Димитринка Митрофанова Блажинова-начален учител, която изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в училището се осъществява от екип, ръководен от координатора и учители. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик, гарантира участието и изаявата му в образователния процес и в дейността на училището и включва екипна работа между отделните специалисти, допълнително обучение по учебни предмети, допълнително консултиране по учебни предмети, кариерно ориентиране на учениците, занимания по интереси, библиотечно-информационно обслужване, грижа за здравето, поощряване с морални и материални награди, дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, дейности за превенция на обучителните затруднения, логопедична работа.

2.1.1. Екипната работа между учителите включва:

1. обсъждане на дейности за обща подкрепа, в които се включват учениците- обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа;
2. провеждане на регулярни срещи за преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на ученика, определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на обучителни затруднения.

2.1.2. Допълнителното обучение по учебни предмети е насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден предмет, които са напреднали по даден учебен предмет и за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа. Потребностите от такова обучение се определят от учителя по предмета и координатора за ученици със СОП и за ученици с изявени дарби-от екипа за подкрепа на личностното развитие на конкретния ученик. Когато допълнителното обучение по даден учебен предмет се провежда в учебни дни извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност от 60 до 120 часа годишно. Допълнителното обучение може да се провежда и по време на лятната ваканция с обща продължителност не повече от 30 учебни часа. За провеждането на допълнителното обучение директорът уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на ученика.

2.1.3. Консултирането по учебни предмети е достъпно за всички ученици и се провежда извън редовните учебни часове от учителите по учебни предмети ежеседмично в рамките на учебната година. Директорът утвърждава график не по-късно от 15 октомври за първия учебен срок и не по-късно от 20 февруари за втория учебен срок, в който се определя приемно време и място за всеки учител, поставя се на информационното табло в училище и се публикува на интернет страницата на училището. Класните ръководители информират родителите за възможностите за допълнително консултиране по учебни

предмети. Времето за допълнително консултиране е част от работното време на учителите.

2.1.4. Кариерното ориентиране включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и осъществяване на училището с пазара на труда. Формите на кариерно ориентиране в училищното образование са индивидуалното и групово информиране и консултиране, индивидуалната и груповата работа и работата по програми за кариерно ориентиране.

Информирането се отнася до видовете подготовка в училищното образование, профилите, специалностите по професии, институциите в системата на предучилищното, училищното и професионалното образование и обучение и висшето образование и условията и реда за прием, динамиката и потребностите на пазара на труда.

Консултирането е насочено към разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия, формиране на умения за планиране на учебното и личното време, формиране на умения за планиране на кариерното развитие, преодоляване на грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците, решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможността за образователна, професионална и личностна реализация.

Индивидуалната и груповата работа се осъществява за подобряване на мотивацията на учениците за учене и професионална реализация, провеждане на интерактивни упражнения по кариерно ориентиране, провеждане на дискусии с ученици и родители по теми, свързани с избора на образование, професия и работа, провеждане на тренинги с ученици за формиране на умения за вземане на решения и търсене на работа.

Работата по програми за кариерно ориентиране включва дейности с ученици от първи до четвърти клас, с ученици от пети до седми клас-за подготовка за преход към по-висока степен на образование, с ученици от отделни целеви групи-заstraшени от отпадане от училище, талантили ученици, ученици със СОП, ученици с проблемно поведение, за реинтегриране на отпадналите ученици, за формиране на нови умения за социално включване и мобилност.

2.1.5. Заниманията по интереси включват дейности за стимулиране развитието на личностните качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и придобиване на умения за лидерство, дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически участия и изяви по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище., обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците. Заниманията по интереси могат да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми-клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и други.

2.1.6. Библиотечно-информационното обслужване се осъществява чрез библиотеката и информационния център в НЧ „Христо Ботев 1927“ в с. Новград, където получават свободен достъп до информация от различни документални източници в библиотечния фонд и глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на

информация. Библиотеката формира у учениците култура и умения за търсене и ползване на информация, изгражда навици за непрекъснато самообразование, подтиква към креативност, подпомага достъпа до културни и образователни събития, мотивира личностното развитие и гражданската отговорност.

2.1.7. Грижата за здравето се осигурява чрез създаване на условия за достъп на учениците до медицинско обслужване. За учениците се организират програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и др. В посочените дейности могат да се включват и родители. Родителят е длъжен да предоставя информация за здравословното състояние на ученика и за проведени медицински изследвания и консултации и да осъществява взаимодействие с медицинския специалист в училище.

2.1.8. Учениците се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност.

2.1.9. Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение се изразява във включване на отделни ученици в съответни дейности за въздействие върху вътрешната мотивация, както и за оказване на психологическа подкрепа. Психологическата подкрепа е насочена към учениците, педагогическите специалисти и родителите. Тя се осъществява от класните ръководители и включва създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес, предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на тормоза и насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците, извършване на групова работа с ученици и кризисна интервенция, работа със средата, в която е ученикът – семейството, връстниците. Дейностите от общата подкрепа за целите на превенцията на насилието и преодоляване на проблемното поведение и за целите на превенцията на обучителните затруднения задължително се осъществяват и в неучебно време, включително през ваканциите, съобразно потребностите на учениците с обща продължителност за отделен ученик не повече от 30 часа. За осъществяване на посочените дейности директорът въз основа на доклади от учители или на класни ръководители и на резултатите от образователния процес издава заповед за определяне на учениците и на условията за провеждане на дейностите. Родителите се информират за заповедта не по-късно от 7 дни преди началото на осъществяване на дейностите. В случай, че родителите не осигуряват присъствието на ученика, директорът писмено уведомява дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на ученика. Класният ръководител запознава родителите с предприетите конкретни дейности за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение и за превенция на обучителните затруднения и ги информират за резултатите от изпълнението им.

2.1.10. Превенцията на обучителните затруднения се изразява във включването на отделните ученици в следните дейности – допълнително обучение по отделен учебен предмет с акцент върху обучението по български език, включително ограмотяване на ученици, за които българският език не е майчин, консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове, логопедична работа. Допълнителното обучение е насочено към ученици, за които българският език не е майчин, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, изразяващи се в годишна оценка слаб 2 или не са постигнали очакваните резултати, заложили като прагова стойност за успешност при НВО, както и за ученици, които напредват при обучението по даден учебен

предмет, за ученици, които срещат затруднения чрез срочна оценка слаб2 или три последователни текущи оценки слаб 2, както и за такива ученици, за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа. Допълнителното обучение по БЕЛ за ученици, за които българският език не е майчин, е задължително и се осъществява чрез допълнителни учебни часове извън Училищния учебен план в съответствие с ДОС за усвояване на книжовния български език. Потребности от допълнително обучение по отделен предмет се определят от учителя по предмета и от координатора на екипа, а за учениците със СОП-от координатора на екипа за подкрепа на личностното развитие. Когато допълнителното обучение по даден учебен предмет се провежда в учебни дни извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност от 60 до 120 часа годишно-за учениците, за които българският език не е майчин и такива, които имат системни пропуски и годишна оценка слаб 2 или слаби резултати от НВО. Продължителността на допълнителното обучение на ученици, които имат срочна оценка слаб 2 или три последователни текущи оценки слаб 2 е до 10 часа. Общата продължителност на допълнителното обучение по учебен предмет на ученици, за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа се определя в рамките на плана за подкрепа. Допълнителното обучение за учениците, за които българският език не е майчин и такива, които имат системни пропуски и годишна оценка слаб 2 или слаби резултати от НВО може да се провежда и по време на лятната ваканция с обща продължителност не повече от 30 учебни часа. За провеждането на допълнителното обучение директорът уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на ученика.

Дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се предоставят след обсъждане на информацията от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдение на развитието на отделни ученици, които срещат затруднения в обучението. За целите на посоченото обсъждане могат да се използват и сведения от педагогическите специалисти за силните страни на учениците, сведения от педагогическите специалисти за наличие на възможни рискови фактори в средата на тези ученици, данни от информацията, която придружава тези ученици от детската градина, включително за предоставяни дейности по обща подкрепа за личностно развитие в детската градина., данни от установяване на готовността на тези ученици за училище, от ранно логопедично изследване, материали от портфолио и др. Обсъждането на цялата информация се прави от педагогическите специалисти, които работят с ученика, като за резултатите се уведомява родителят. Въз основа на обсъждането за отделни ученици се определят дейности от общата подкрепа за личностното развитие за целите на превенцията на обучителните затруднения. Въз основа на обсъждането се определят тези ученици, на които е необходимо да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

2.1.11. Логопедичната работа се осъществява от логопеди от Центъра за обществена подкрепа в с.Ценово и включва превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности, диагностика на комуникативните нарушения, терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения, консултативна дейност с учители и родители за ученици с комуникативни нарушения. Логопедичната превенция на комуникативните нарушения и обучителни трудности включва изследване на писмената реч на

учениците от начален етап, определяне на потребностите на учениците от логопедична работа. Логопедичната диагностика на комуникативните нарушения включва диагностика при нарушения на говора, невропсихологична диагностика на входно и изходно равнище на учениците. Терапевтичната дейност при установени индикации за комуникативни нарушения включва изготвяне на индивидуални терапевтични планове, осъществяване на ранно логопедично въздействие и провеждане на терапевтична дейност с ученици с комуникативни нарушения. Консултативната дейност включва консултиране на учители за особеностите и потребностите на учениците с комуникативни нарушения и предоставяне на методическа помощ при работа с такива ученици., консултиране, подкрепа и мотивиране на родителите на учениците с комуникативни нарушения за активно участие в логопедичния процес.

2.1.12. В случаите, когато ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му, в тримесечен срок от предоставянето класният ръководител запознава родителите за необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности на ученика.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към Д „СП“ по местоживееене на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявиени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Класни ръководители	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководител, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	15.09.2020г.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор,	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11.2021г., 01.03.2022г.	Учител по БЕЛ	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	28.09.2021г.	Нач.учители	
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 3 до 7	01.12.2021г.,01.05.2022г.	Кл.ръководители	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	Екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	Логопед от ЦОП	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	Психолог от ЦОП	

Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор	
Организиране и провеждане на "Училище за родители"	01.03.2022г.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППМН, директор, районна администрация	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.